

Sygn. akt III U 183/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 lipca 2013r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSO Danuta Poniatowska</i>
Protokolant:	<i>sekr. sądowy Marta Majewska-Wronowska</i>

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 24 lipca 2013r. w Suwałkach

sprawy **K. S.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o wcześniejszą emeryturę

w związku z odwołaniem K. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 30 stycznia 2013r. i z dnia 9 kwietnia 2013r. znak (...)

oddala odwołania od obu decyzji.

Sygn. akt III U 183/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30.01.2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O., powołując się na przepisy ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009r. Nr 153 poz.1227 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U.1983r. Nr 8 poz. 43 ze zm.) odmówił K. S. prawa do emerytury, z uwagi na nieudowodnienie 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

W odwołaniu K. S. domagał się zmiany decyzji organu rentowego i przyznania prawa do wcześniejszej emerytury. Wskazał, iż w latach 1984-1995 był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie (...) w O. jako operator ciężkiego sprzętu i kierowca. Na tych stanowiskach pracował w warunkach szczególnych m.in. przy produkcji mas bitumicznych i odśnieżaniu.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podtrzymał podstawy skarżonej decyzji.

Decyzją z dnia 09.04.2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. ponownie odmówił K. S. prawa do wcześniejszej emerytury w związku z brakiem 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Wnioskodawca złożył odwołanie

również od tej decyzji i domagał się uwzględnienia okresu w Kółku Rolniczym (...), gdzie w latach 1972-1976 pracował w warunkach szczególnych jako kierowca ciągnika.

Sąd ustalił, co następuje:

K. S. (ur. (...)) w dniu 10.12.2012r. wystąpił z wnioskiem o emeryturę. Nie był wówczas nigdzie zatrudniony.

Na dzień 01.01.1999r. wnioskodawca udowodnił 25 lat okresów składkowych i uzupełniających. Do stażu pracy w warunkach szczególnych ocenianego również na dzień 01.01.1999r., organ rentowy uwzględnił 3 lata 1 miesiąc i 26 dni zaliczając zatrudnienie:

- od 10.05.1978r. do 31.08.1979r. w (...) Kombinacie Rolnym Zakładzie Rolnym (...), gdzie odwołujący pracował jako traktorzysta (świadcstwo pracy w warunkach szczególnych k.49 akt ZUS);

- od 15.09.1979r. do 31.03.1980r. i od 01.04.1981r. do 18.07.1982r. w PGR w Z., gdzie odwołujący pracował jako traktorzysta (świadcstwo pracy w warunkach szczególnych k. 14 akt ZUS)

W zakresie pracy w warunkach szczególnych odwołujący wnioskował o zaliczenie dwóch innych okresów zatrudnienia.

Pierwszy wnioskowany okres dotyczył zatrudnienia w Kółku Rolniczym w K. od 01.04.1972r. do 29.11.1976r. (4 lata 7 miesięcy 29 dni), gdzie odwołujący pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku traktorzysty. Za ten okres nie uzyskał świadectwa pracy w warunkach szczególnych. Organ rentowy nie badał tego okresu pod kątem pracy w warunkach szczególnych.

Z akt osobowych (koperta k. 40) wynika, iż przez cały okres zatrudnienia odwołujący zajmował stanowisko traktorzysty. W okresie od 24.04.1974r. do 29.04.1976r. odbywał zasadniczą służbę wojskową i do pracy wrócił w dniu 20.05.1976r., czyli przed upływem 30-dniowego terminu od zakończenia zasadniczej służby wojskowej. Do końca zatrudnienia pracował na stanowisku traktorzysty. Rodzaj zajmowanego stanowiska i wykonywanej pracy przez wnioskodawcę potwierdzili świadkowie W. S. (zeznania 05:42-09:40 k. 75-75 odwr.) i R. G. (10:00-11:30 k.75-75 odwr.), byli współpracownicy odwołującego.

Powyższy okres uwzględniono w całości do stażu pracy w warunkach szczególnych.

W okresie od 25.09.1984r. do 31.07.1995r. wnioskodawca był zatrudniony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w O. Przedsiębiorstwie (...), które powstało w 1992r. na bazie (...) w O.. Za ten okres wnioskodawca nie przedłożył świadectwa pracy w warunkach szczególnych. W dniu 10.06.2008r. wystąpił z wnioskiem o wydanie stosownego świadectwa do przechowawcy akt osobowych – (...) Urzędu Wojewódzkiego w B., który postanowieniem z dnia 12.06.2008r. odmówił wydania żądanego zaświadczenia. W uzasadnieniu wskazał, iż w oparciu o posiadaną dokumentację pracowniczą nie było możliwe wydanie takiego zaświadczenia. Wnioskodawca złożył zażalenie na to postanowienie i postanowieniem z dnia 05.08.2008r. Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji utrzymał w mocy skarżone orzeczenie (akta osobowe koperta k. 46). W świadectwie pracy za ten okres wskazano, iż wnioskodawca zajmował stanowisko kierowcy i maszynisty spycharki.

Od 08.12.1982r. odwołujący posiadał prawo jazdy kategorii A, B, C, D i E (akta osobowe koperta k. 46). W dniu 14.04.1985r. uzyskał uprawnienia do obsługi ciężkich maszyn budowlanych i drogowych – spycharek i ciągników do 110KW klasy trzeciej, a w dniu 18.04.1986r. do obsługi odśnieżarek mechanicznych do 120KW kategorii trzeciej (koperta k. 31).

Z akt osobowych wynika, iż w momencie zatrudnienia odwołującemu powierzono obowiązki kierowcy. Pismem z dnia 16.04.1986r. pracodawca dokonał zmiany sposobu wynagradzania i podniósł stawki wynagradzania pracowników, w tym odwołującego. W związku z tym od 01.04.1986r. podwyższono wnioskodawcy stawki godzinowe z tytułu pracy na stanowisku kierowcy i robotnika warsztatowego. Od tego momentu kolejne angaże były wydawane odrębnie dla każdego zajmowanego przez wnioskodawcę stanowiska. Pracodawca rozróżniał stanowisko kierowcy samochodu

dostawczego i stanowisko kierowcy samochodu ciężarowego. Inne stanowiska, jakie zajmował odwołujący to: maszynista spycharki, robotnik, dozorca i dozorca – palacz. Od 01.04.1986r. nie było okresu, w którym odwołujący zajmowałby jedno stanowisko, wyjątek stanowi okres od 01.12.1991r. do 30.09.1992r., gdy pracował jako kierowca. Poza tym standardowo zajmował dwa stanowiska, a zdarzało się że i trzy, a nawet cztery, jak miało to miejsce w lipcu 1989r. Kolejnymi angażami ustalano stawki wynagrodzenia odrębnie dla poszczególnych stanowisk. Na podstawie tych angaży ustalono jakie stanowiska i w jakich okresach zajmował odwołujący, i tak: od 01.04.1986r. do 28.02.1988r. wnioskodawca pracował jako kierowca i robotnik warsztatowy; od 01.03.1988r. do 31.07.1988r. jako kierowca samochodu ciężarowego, kierowca samochodu dostawczego i pracownik warsztatu; od 01.08.1988r. do 31.10.1988r. jako kierowca samochodu ciężarowego i pracownik warsztatu; od 01.11.1988r. do 30.06.1989r. jako kierowca samochodu ciężarowego, pracownik warsztatu i kierowca samochodu dostawczego; od 1.07 do 31.07.1989r. jako maszynista spycharki, pracownik warsztatu, kierowca samochodu dostawczego i kierowca samochodu ciężarowego; od 01.08.1989r. do 31.12.1989r. jako maszynista spycharki, kierowca samochodu dostawczego i pracownik warsztatu; od 01.01.1990r. do 28.02.1990r. jako kierowca samochodu dostawczego i pracownik warsztatu; od 01.03.1990r. do 28.02.1991r. jako kierowca samochodu ciężarowego, kierowca samochodu dostawczego i pracownik warsztatu (robotnik); od 01.03.1991r. do 31.10.1991r. jako robotnik i pracownik warsztatu; od 01.11 do 30.11.1991r. jako kierowca, dozorca-palacz i dozorca; od 01.12.1991r. do 30.09.1992r. jako kierowca; od 01.10.1992r. do 31.08.1993r. jako dozorca – palacz; od 01.09.1993r. do 31.12.1994r. jako robotnik i dozorca. Z akt tych wynika, iż od 01.01.1995r. wnioskodawca został przeniesiony na stanowisko maszynisty spycharki, jednak od 18.01.1995r. został oddelegowany do wykonywania pracy dozorca na okres 3 miesięcy. Zatem od 01.01.1995r. do 17.01.1995r. i od 19.04.1995r. do 31.07.1995r. zajmował stanowisko maszynisty spycharki, a od 18.01.1995r. do 18.04.1995r. – dozorca.

Zeznający w sprawie świadkowie J. N. (16:58-22:40 koperta k. 34) i S. O. (23:00-27:35 koperta k. 34) byli współpracownikami odwołującego. Obaj mieli kontakt z odwołującym, świadek O. praktycznie codziennie. Wskazywali, iż przez cały czas odwołujący pracował jako operator ciężkiego sprzętu budowlanego i obsługiwał spycharkę, którą przesuwiał m.in. materiały niezbędne do produkcji masy bitumicznej. Zimą pracował przy odśnieżaniu dróg jako operator piaskarki.

Powyższego okresu nie uwzględniono do stażu pracy w warunkach szczególnych i ostatecznie uznano, iż wnioskodawca nie udowodnił 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią art. 184 ust.1 i 2 w zw. z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

(t.j. Dz.U. z 2009r. Nr 153, poz.1227) prawo do emerytury w obniżonym wieku przysługuje ubezpieczonym urodzonym - tak jak wnioskodawca – po 31.12.1948r., jeżeli pracowali w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, posiadają staż ubezpieczeniowy w wymiarze 25 lat i ukończyli 60 rok życia (w przypadku mężczyzn). Ilość lat pracy w warunkach szczególnych oraz wymaganych okresów składkowych i nieskładkowych jest badana na dzień wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z FUS, czyli 01.01.1999r.

Zgodnie z dyspozycją art. 32 ust.2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS

za pracowników zatrudnionych w warunkach szczególnych uważa się osoby, które były zatrudnione przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagającej wysokiej sprawności psychofizycznej,

ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Przepis art. 32 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS odnośnie wieku, stażu pracy oraz charakteru wykonywanej pracy, uprawnionych do emerytury odsyła do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.). §3 i 4 rozporządzenia, prawo do emerytury uzależniają od spełniania łącznie następujących warunków:

posiadanie 25-letniego okresu zatrudnienia, w tym 15 lat pracy w szczególnych warunkach i ukończenie 60 roku życia. Zgodnie z §2 ust.1 rozporządzenia w sprawie wieku..., zaliczeniu do okresów pracy w warunkach szczególnych podlegają te, w których praca była świadczona stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Odwołujący na dzień 01.01.1999r. nie wykazał 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Przy zsumowaniu okresów zaliczonych przez organ rentowy i tych uwzględnionych przez Sąd staż pracy w warunkach szczególnych wyniósł 7 lat 9 miesięcy i 25 dni. Okresy uwzględnione przez organ rentowy nie budziły wątpliwości. Okres zaliczony przez Sąd – od 01.04.1972r. do 29.11.1976r. – był związany z pracą na stanowisku traktorzysty. Stanowisko to wynika wprost z zapisu w Wykazie A Dziale VIII poz. 3 (prace kierowców ciągników, kombajnów lub pojazdów gąsienicowych). Akta osobowe oraz dodatkowo zeznania świadków jednoznacznie wskazywały na pracę w warunkach szczególnych. Pomimo częściowego uwzględnienia wnioskowanych okresów odwołujący nie wykazał 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Na podstawie zgromadzonej dokumentacji pracowniczej nie było jednak podstaw do uwzględnienia drugiego spornego okresu do stażu pracy w warunkach szczególnych, a dotyczącego pracy w O. Przedsiębiorstwie (...) od 29.09.1984r. do 31.07.1995r. Okres ten oceniano przede wszystkim na podstawie zgromadzonej dokumentacji osobowej, która była kompletna i pozwalała na odtworzenie przebiegu całego okresu zatrudnienia, w tym rodzaju zajmowanych stanowisk. Sąd na miał na uwadze, iż nie jest dopuszczalne oparcie się wyłącznie na zeznaniach świadków, w sytuacji gdy z dokumentów wynikają okoliczności przeciwne (por. m.in. uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 17.01.2012r., sygn. III AUa 1482/11, LEX 1110006). Taka sytuacja miała miejsce w sprawie niniejszej. Zeznający w sprawie świadkowie co prawda potwierdzili, iż odwołujący pracował w sezonie jako operator spycharki, a zimą jako kierowca piaskarki. Świadczyli nie posiadali jednak wiedzy na temat zajmowania przez odwołującego innych stanowisk. Zdaniem Sądu to, że wnioskodawca równolegle pracował na innych stanowiskach było w sprawie bezsporne. Należało przyjąć za świadkami, że pracował i jako maszynista ciężkiego sprzętu – spycharki, do obsługi którego posiadał stosowne uprawnienia oraz jako kierowca samochodu ciężarowego. Jednak jednoczesna praca na stanowisku pracownika warsztatu czy samochodu dostawczego wyklucza pracę stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowiskach zaliczanych do wykonywanych w warunkach szczególnych. Ta okoliczność wykluczała możliwość zaliczenia innych okresów do stażu pracy w warunkach szczególnych. Pomimo, iż świadkowie nie wskazywali na inne stanowiska, które odwołujący bezspornie zajmował, to on sam również nie potrafił wyjaśnić tego faktu.

Odwołujący nie udowodnił stażu pracy w warunkach szczególnych w wymiarze co najmniej 15 lat nie mógł zatem skutecznie ubiegać się o prawo do emerytury w obniżonym wieku.

W świetle powyższego, na podstawie art. 477¹⁴ §1 kpc orzeczono jak w sentencji.

mt